

AFLEVERINGEN 4 EN 18

Duurt eerlijk het langst?

Leeftijd: 9 tot 12 jaar

Duur: 60 min.

Doelen	<p>Kinderen denken na over wat 'eerlijk zijn' betekent</p> <p>Kinderen reflecteren over de voor- en nadelen van eerlijk zijn</p> <p>Kinderen denken na over de consequenties van (niet) eerlijk zijn</p> <p>Kinderen filosoferen over het belang van eerlijk zijn in hun eigen leven en het leven in het algemeen</p>
Kinderrechten	<p>Op een eigen mening en op inspraak, recht op privacy, recht op veiligheid en bescherming, recht om samen te komen met anderen,</p> <p>http://www.kinderrechten.be</p>
Kinderrechten-waarden	<p>Respect voor elke mens, respect voor verschillen, verantwoordelijkheid nemen, iedereen is gelijkwaardig, solidariteit en verbondenheid</p>
Kinderrechten-vaardigheden	<p>Opkomen voor eigen mening, goed luisteren naar anderen, zich inleven in iemand anders, een eigen standpunt innemen, initiatief nemen, praten over gebeurtenissen, verantwoordelijkheid opnemen, evalueren</p>
Leermiddelen	<p>Digitaal bord of computer met beamer</p> <p>Internetconnectie</p>
Materialen	<p>Generatie K Aflevering 18: Candid Cupcakes https://youtu.be/oAIxcdtv69Y</p> <p>Generatie K Aflevering 4 Bumper poll Is een snoepje stelen erg? https://youtu.be/ACI5ERanyM0</p> <p>Doorvraagkaarten (bijlage)</p>
Vooraf	<p>Druk de Doorvraagkaarten af</p>

Verloop

Stap 1: Cupcakes

Toon Generatie K Aflevering 18: Candid Cupcakes

Bespreek:

Wat doet het kind in het filmpje?

Vind jij dat eerlijk?

Zou jij ook doen? Waarom wel/ niet?

Hoe reageren de andere kinderen?

Hoe gaat de 'dader' hiermee om?

Wat denken jullie daarvan?

Hoe reageren de andere kinderen als ze hun eigen reactie zien (bij Kristel)?

Zouden zij vanaf in de toekomst anders reageren?

Stap 2: filosofisch gesprek

Leg aan de kinderen uit dat je vandaag met hen wil filosoferen over de betekenis van 'eerlijk zijn'.

Wie weet wat filosofie wil zeggen?

Wat is filosoferen?

Filosoferen is samen nadenken over een bepaald onderwerp. Samen vragen stellen, zonder dat er foute of juiste antwoorden bestaan. Alles kan of mag. We bouwen samen aan het antwoord, als met een legobouwoos. We bouwen verder op elkaars gedachten of ideeën. Soms krijg je duidelijke antwoorden, soms nog meer vragen... Er is slechts 1 regel:

Als iemand praat, luisteren de anderen

Mogelijke startvragen/ stellingen voor een filosofisch gesprek over eerlijkheid (zie ook afbeeldingen in bijlage)

Soms is het beter te liegen dan iemand te kwetsen

Lief zijn is belangrijker dan eerlijk zijn

Het is eerlijker om onder ogen te zien dat jij soms ook liegt dan tegen jezelf te liegen dat jij altijd eerlijk bent

De waarheid wordt soms verward met de mening van anderen

Liever gehaat om mijn eerlijkheid dan geliefd om mijn leugens

Is het erg als je een snoepje steelt in de winkel? (= Generatie K Aflevering 4 Bumper poll)

Mogelijke bijvragen:

Is het gemakkelijk om altijd eerlijk te zijn?

Is het soms makkelijker om niet eerlijk te zijn?

Heb jij graag dat mensen eerlijk tegen jou zijn?

Zijn er situaties waarin je beter kan liegen dan eerlijk zijn?

Waarom?

Mag je soms onbeschoft zijn om toch maar eerlijk te zijn?

<http://vtm.be/wat-als/artikel/wat-als-iedereen-eerlijk-was>

Iedereen wil dat je eerlijk bent, maar ze vinden het moeilijk als je het ook bent.

Mag je een brood stelen als je anders geen eten hebt voor jezelf en je gezin?

Jij bepaalt als leerkracht wie als volgende spreker aan de beurt komt. Als een kind een interessant nieuw onderwerp aansnijdt, is het belangrijk om de vraag te herformuleren of even te 'parkeren' voor een vervolgggesprek

Laat vooral de kinderen zelf aan het woord en stel goede vragen om het gesprek in goede banen te leiden:

Wat bedoel je daarmee?

Kun je een voorbeeld geven?

Begrijpt iedereen dat?

Waarom denk je dat?

Waarom is dat zo?

Hoe weten we of dat waar is?

Waarop heb je dat gebaseerd?

Wat weten we daar nog meer over?

Denkt iemand daar iets anders over?

Zal dat in de toekomst ook nog zo zijn?

Gebruik de doorvraagkaarten waar mogelijk/ nodig om verdiepend te werken

Vraag op het einde van het gesprek aan alle kinderen om 1 vraag te formuleren die ze zich stellen naar aanleiding van het gesprek en deze op te schrijven op aparte kaartjes.

Overloop klassikaal de verschillende vragen en laat leerlingen samen beslissen welke vragen ze verder willen bespreken tijdens een volgende filosofieersessie.

Stap 3: Evaluatie filosofisch gesprek

Wat vond je van het gesprek?

Wat liep goed/niet goed?

Heb je genoeg kunnen deelnemen aan het gesprek? Waarom wel/niet?

Heb je iets bijgeleerd? Wat? Van wie?

Is jouw idee rond 'eerlijk zijn' veranderd?

Heb je nog vragen rond dit thema?

Wat vond je het leukst? Waarom?

Wat vond je het minst leuk? Waarom?

Werkwijze voor grotere groepen:

Verdeel de kinderen in 2 gelijke groepen. Indien nodig zit je zelf bij 1 van de 2 groepen.

Groep 1 zit op stoelen in een cirkel.

Groep 2 zit op stoelen in een grotere cirkel rond groep 1, met telkens een kind uit de buitenste kring achter een leerling uit de binnenste kring.

De kinderen in de binnenste cirkel krijgen een groene en een rode kaart. Deze kaarten leggen ze voor zich op de grond als ze het woord willen tijdens het gesprek.

Groene kaart: ik wil iets toevoegen aan de argumenten van vorige spreker

Rode kaart: ik heb een tegenargument voor vorige spreker

Enkel de kinderen uit de binnenste kring mogen deelnemen aan het gesprek. De kinderen uit de buitenste kring mogen alleen zo goed mogelijk observeren: het is de bedoeling dat zij later verder bouwen op de argumenten die nu worden aangehaald.

Leg de kinderen een vraag voor. Geef het woord aan een van de kinderen. Wanneer een ander kind uit de binnenste kring akkoord is met een argument en er iets aan wilt toevoegen laat hij zijn groene kaart zien. Indien hij/zij een tegenargument heeft, laat hij een rode kaart zien. Het is aan de leerkracht om te bepalen wie als volgende spreker aan de beurt komt. Als een kind een interessant nieuw onderwerp aansnijdt, is het belangrijk om de vraag te herformuleren.

Laat de kinderen af en toe samen met hun partner uit de buitenste kring stellingen bespreken en argumenten zoeken.

Laat op een bepaald moment de kinderen uit de buitenste kring en de binnenste kring van plaats verwisselen

Bron: Filomundo Die Keure

Eindtermen

Mens en Maatschappij

Mens: 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 1.7

Maatschappij: 2.13

Tijd: 3.1

SoVa

Domein relatiewijzen: 1.2, 1.3, 1.6, 1.7, 1.9

Domein gespreksconventies: 2

Domein samenwerking: 3